

Kysyimme tekoälyltä, millaista on Etelä-Pohjanmaa ruokamatkailun näkökulmasta? Millainen persoona on etelä-pohjalainen matkailuyrittäjä ja millainen on hänen mielenmaisemansa?

Koonnut 15.4.2025 Teija Koivisto/ Maut matkailuelämyksiksi-hanke

LEADER

Suupohja

 Kauhajoki

 Teuva

 KURIKKA

 Euroopan unionin osarahoittama

 ISOJOKI
Rehellisen hyvä kunta

 KARIJOKI

Lauhanvuori -
Hämeenkan gas
Geopark
FINLAND

Koonnin taustalle

- Kävimme keskustelua ja kokeilimme käytännössä, millaista apua tekoälyllä olisi annettavana tarinallistamiseen ja toisaalta tarinallistamisen hyödyntämiseen markkinoinnin erilaisina keinoina
 - Tässä esimerkkejä mitä kysyttiin ja millaisia vastauksia saatiin
- Kannattaa kokeilla millaista sparrausta juuri sinä voit saada tekoälyltä, tekoäly on kehittynyt huimasti viime aikoina.
 - Tänään ollaan jo ihan eri tasolla kuin vaikkapa vuosi sitten tähän aikaan.
- Käytetty tekoäly-työkalu <https://chatgpt.com/>
- Muista aina tarkistaa sisällöt, virheitä ja väärinkäsityksiä voi tulla, kuten seuraavissa esimerkeissäkin huomaat
- Muista, että oma tapasi puhua/kirjoittaa ja puhutella tekoälyä saattaa vaikuttaa myös tapaan, jolla hän sinulle vastaa.

Mitä voisit kertoa alueemme ruokamatkailutuotteista sekä nähtävyyksistä ja luontokohteista? Etelä-Pohjanmaa on luontomatkailualue.

- Etelä-Pohjanmaa on todella monipuolinen alue ruokamatkailun ja luontokohteiden näkökulmasta. Tässä sinulle inspiraatiota sekä sisältöä, jota voit hyödyntää storymap-kartassasi – ja tarvittaessa voidaan yhdessä vielä tarinallistaa näitä:
 - **Ruokapöytien rikkaus – lähiruokaa ja käsityötä** Etelä-Pohjanmaa tunnetaan nimellä *Suomen ruokaprovinssi*, eikä syyttä. Täällä perinteet ja paikallisuus näkyvät ruoan jokaisessa suupalassa. Alueella toimii lukuisia pieniä tuottajia, maatilamatkailuyrityksiä, panimoita ja tilapuoteja.
 - **Ravintolat ja kahvilat**
- Luonto- ja nähtävyydenkohteita ruokamatkailun kylkeen
 - **1. Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuisto**
Yksi Etelä-Pohjanmaan upeimmista kohteista. Sieltä löytyy pitkospuureittejä, suoluontoa ja lintutorneja. Helppo yhdistää retkilounas tai lähiruokakori mukaan.
 - **2. Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark**
UNESCO-statuksen saanut alue, joka yhdistää ainutlaatuista geologiaa ja maaseudun kulttuuria. Geoparkin kylissä löytyy myös ruokamatkailukohteita – kuten **Aarnituvan kahvila** ja **Metsärannan lihanjalostamo**.
 - **3. Kyröjoen laakso ja jokivarsireitit**
Esimerkiksi Ilmajoen ja Seinäjoen alueilla voi pyöräillä pitkin jokimaisemia ja pysähtyä maistelemaan paikallisia herkkuja.
 - **4. Ähtärin eläinpuisto ja lähialueen maatilat**
Yhdistettävissä ruokamatkailuun – kuten **Moksun tilapuotiin** tai Ähtärin ravintoloihin, joissa käytetään lähiruokaa.

Ideoita tarinallistamiseen

- Tarinallistamisessa kannattaa hyödyntää esimerkiksi:
- **Matkailijahahmoa:** Kuvittele vaikkapa "Maija ja Matti", jotka ovat ruokamatkailijoita ja seuraavat herkkujen jalanjälkiä maakunnassa.
- **Tuotteen matkaa pelloilta pöytään:** Seuraa vaikkapa juuston tai marjaviinin matkaa tuottajalta ruokailijan lautaselle.
- **Aistien seikkailu:** Tarina, jossa tuoksut, maut ja maisemat johdattavat matkaajan läpi Etelä-Pohjanmaan.
- **Paikallisten kertomuksia:** Lyhyet tarinat siitä, miten joku tuottaja, kokki tai leipuri on päätenyt ruokamatkailun pariin.

Millainen persoona on Etelä-pohjalainen matkailuyrittäjä? Millainen mielenmaisema hänellä on?

• Eteläpohjalainen matkailuyrittäjä – kuka hän on?

- Hän on **tekemisen ihminen**, joka ei paljon turhia höpise, mutta kun puhuu, se on asiaa. Hän on **juurtunut maahansa, rakastaa työtään ja arvostaa perinteitä**, mutta ei pelkää kokeilla uuttakaan – jos sen voi tehdä omalla tavalla.
- Hänen yrityksensä voi olla tilan pihapiiriin rakennettu kahvila, perinteinen majatalo tai lähiruokaa tarjoava elämysreitti – mutta sen taustalla sykkii aina sydän, joka haluaa **pitää kiinni juurista ja elävöittää kylää**.

• Mielenmaisema – mitä hänen ajatuksissaan liikkuu?

- Se on maisema, jossa pellot ulottuvat horisonttiin ja järven rannalla tuuli humisee hiljaa. Mielenmaisemaa hallitsee **tekojen kautta kertominen, vahva selkäranka ja hiljainen ylpeys** siitä, mitä on rakennettu.
- Hän ei ehkä ensimmäisenä huuda brändin perään, mutta hän **ymmärtää aitouden voiman**. Hän tietää, että "meillä asiat tehdään kunnolla tai ei ollenkaan". Hän arvostaa rehellistä palautetta ja on valmis laittamaan itsensä likoon – päivästä ja säästä riippumatta.

• Tarinan sävy

- Jos tätä lähestyy tarinallistamisen näkökulmasta, sävy voisi olla:
- **Rehti ja juureva**, ripauksella huumoria.
- **Elämänmakuinen ja maanläheinen**, mutta ei silti yksinkertainen.
- **Ylpeä mutta ei leuhka**, sanavalmiilla twistillä: "Ei tämä nyt turhaan täällä ole pyörinyt neljättä sukupolvea."

Tässä vielä muutama kuvitteellinen, pieni henkilökuva, eteläpohjalaisista matkailuyrittäjistä:

"Kuin kotona, mutta paremmin" – Matkailuyrittäjä Elsan tarina

Elsa on syntynyt samassa pihapiirissä, jossa hänen perheensä nyt pyörittää majoitus- ja ruokapalveluja matkailijoille. Talo on vanha pohjalaistalo, kivijalka vuodelta 1898 ja nurkissa tuoksuu edelleen leivinuunissa paistetun ruisleivän lämmin muisto. "Ei sitä silloin ajatellut, että tästä tulis mun työ. Maatalosta lähin maailmalle ja palasin takaisin. Se oli sydän, joka tiesi ennen järkeä," Elsa sanoo ja kaataa pannukahvia posliinikuppiin.

Elsan paikka ei kilju iskulauseita tai vilku värivaloja – täällä hoidetaan asiat niin kuin on ennenkin hoidettu, mutta pienellä omalla twistillä. Marjamehu on tehty omista viinimarjoista, ja villiyrttipesto syntyy tienreunan nokkosista ja Elsan omasta reseptivihkosta.

"Matkailija tulee tänne hakemaan jotakin aitoa. Ei meillä ole vuoria tai valtameriä, mutta meillä on tämä lakeus – ja sen mukana rauha. Sen kun antaa ihmiselle, niin kyllä se palaa."

Elsa uskoo, että jokaisella matkalla pitää olla tarina. Ja hänen tarinansa alkaa pellon laidalta, jossa lapsena leikittiin heinissä, ja jatkuu nyt yrittäjänä, joka avaa ovet vieraille kuin vanhoille ystäville.

"Ei me tästä numeroo tehdä" – Jussin tarina

Jussi ei paljon puhu, mutta kun puhuu, sanoo suoraan. Hänen tilansa on ollut suvulla jo viidennessä polvessa, mutta viime vuosina siihen on tullut uutta eloa: pienpanimo vanhaan navettaan, laavuretket omiin metsiin ja lähiruoka-illat ladon suojassa.

"Emmä tätä mitenkään matkailuks alun perin ajatellut. Sattumalta ne ekan kerran halus tulla tänne syömään. No, keitettiin soppaa ja siitä se lähti."

Jussi ei turhia koreile. Hän pukeutuu farkkuihin, huppariin ja rehdisti likaisiin saappaisiin, mutta hänen keittiöstään lähtee annoksia, jotka saisivat tähtikokinkin nyökkäämään hiljaa. Reseptit ovat simppelet – raaka-aineet omasta maasta ja mausteeksi hyvä seura.

"Lakeus on paras paikka maailmassa. Täällä näkee, jos joku on tulossa – tai lähössä," hän virnistää.

Jussi tekee, ei selittle. Hän ei kutsu sitä "elämykseksi", kun vieraille lämmitetään savusauna ja grillataan karitsaa iltataivaan alla – mutta vieraat kutsuvat, ja tulevat uudelleen.

"Kyllähän sen voi tehdä omalla tavalla" – Saran tarina

Sara palasi Seinäjoelle viiden Helsingin-vuoden jälkeen. Hän oli ehtinyt opiskella kestävästä kehitystä, somemarkkinointia ja trendikästä ruokakulttuuria – mutta kaipuu takaisin lakeudelle kasvoi salakavalasti.

"Yhtäkkiä se banaanileivän leipominen kerrostalossa ei enää tuntunut miltään. Teki mieli kuokkia maata ja kasvattaa jotain oikeaa," hän sanoo ja nauraa.

Nyt Sara pyörittää pienellä kylällä kahvilaa, joka on enemmän kuin kahvila. Se on työpaja, popup-galleria, lähiruokan juhlaa. Aamukahvin kanssa voi ostaa mukaan ruisleipää naapurin tilalta, osallistua hapanjuurikurssille tai jäädä iltapäivän luontoretelle lähisuolle.

"Ei kaikkien tarvi tehdä asioita niin kuin aina ennen. Mutta kyllä täällä silti arvostetaan sitä, että sanotaan mitä tarkoitetaan – ja että pulla on tuoretta."

Saran paikka on kuin hän itse: konstailematon, kiinnostava ja vähän erilainen. Hän tuo uutta vanhan rinnalle, mutta ei koskaan päälle. Ja juuri siksi hänen tarinansa kiinnostaa – se on yhdistelmä juuria ja siipiä.

Kiteytetään Elsan, Jussin ja Saran tarina:

Tervetuloa Etelä-Pohjanmaan makumatkalle

– Kolme tarinaa, yksi lakeus

Etelä-Pohjanmaalla ei turhia hötkyillä. Täällä asiat tehdään niin kuin ne on aina tehty – tai sitten ihan omalla tavalla.

Elsa keittää pannukahvit vanhassa pohjalaistalossa ja kattaa pöytään oman pellon perunoista valmistetun salaatin. Hän ei puhu trendeistä, mutta hänen lautasensa kertoo tarinaa ajasta ja juurista. "Meillä tullaan kuin kotiin – ehkä vähän paremmin," Elsa sanoo, ja se on juuri niin kuin pitääkin.

Jussi on toista maata – tai ehkä samaa, mutta vähemmän sanoja käyttäen. Hän rakentaa elämyksiä vanhan navetan ympärille, vaikka ei sitä elämykseksi kutsu. Vieraat saavat savusaunan, karitsanpaistia ja hiljaisuuden. Jussi tekee, eikä selitä – ja juuri siksi hänen tilallaan viihdytään.

Sara taas tuo uutta verta maisemaan. Hän yhdistää somea, hapanjuurta ja lähiruokaa kahvilassaan, joka hengittää sekä nykyaikaa että lakeuden rauhaa. Hän tietää, että pullan pitää olla tuoretta – mutta sen voi tarjoilla designkupista.

Kolme yrittäjää, kolme erilaista tarinaa – ja yhteinen sydän: Etelä-Pohjanmaa. Täällä matkailija ei ole vain vieras, vaan tervetullut kylään.

Aloita makumatkasi ja anna tarinoiden johdattaa sinut lakeuden makuihin, maisemiin ja mielenrauhaan.

-ChatGPT

Kiitos!

Yhteystiedot: Teija Koivisto

Teija.koivisto@kauhajoki.fi

Puh. 040-559 3114

Aineistot on tuotettu osana Leader Suupohjan EU:n maaseuturahoituksesta rahoitettua Maut matkailuelämyksiksi-hanketta.

